

Motion till riksdagen 2009/10:Sk343

av Åsa Lindestam m.fl. (s)

Tullens arbetsmöjligheter i norra Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Tullverkets allmänna verksamhet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Tullverkets verksamhet i norra delen av landet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att gränsskyddet genom antalet tullstationer och anställda i den norra delen av landet ses över i stället för att skäras ned.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tullpersonalens egenskydd bör ses över liksom skyddet för deras anhöriga.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att samverkan med Norge och Finland utökas.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tullens samarbete med andra myndigheter och det övriga samhället utökas.

Motivering

Tullverket måste få sådana resurser så att myndigheten även i fortsättningen kan bedriva en seriös gränskontroll och upprätthålla en närvaro i hela landet. Vi har tidigare framfört våra synpunkter genom motioner och interpellationer i kammaren med krav på ökade resurser till Tullverket och en fortsatt närvaro i hela landet. Vi har kunnat se resultat av detta opinionsarbete genom att regeringen 2008 valde att ge Tullverket extra resurser samtidigt som den kontroversiella organisationsplanen drogs tillbaka.

Det behövs ett starkt gränsskydd i hela Sverige och en bevakning av illegal införsel av främst narkotika och vapen. Dessutom måste människohandeln

Fel! Okänt namn på

med kvinnor och barn bekämpas. Hamnar, lufthamnar och gränsöverskridande vägar och järnvägar måste bevakas. Spaningen har blivit allt viktigare.

Vi motsätter oss bestämt en utveckling som innebär en utarmning av de små tullplatserna i Sverige och kanske ett helt tullfritt Norrland, som utgör den största ytan av Sverige. Ett stort antal beslag visar att Norrland används flitigt för införsel av smuggelgods som narkotika, cigaretter och alkohol. Samtidigt ökar trafiken i området, inte minst mot Finland. Vi anser att även Norrland måste inkluderas i kampen mot den organiserade brottsligheten och att tullen även fortsatt måste finnas närvarande med tillräckligt mycket personal och bemannade tullstationer i Norrland.

Gränsskyddet i norra Sverige bör ses över och inte skäras ned. Samtidigt måste samarbetet med Norge och Finland fördjupas för att få bukt med den organiserade brottsligheten, och egenskyddet för tullpersonal bör ses över. Vi kommer noga att följa det arbete som påbörjats om Tullverkets organisation.

De borgerliga riksdagsledamöterna, inte minst de i skatteutskottet, förnekade länge behovet av mer pengar till Tullverket. Det var först efter flera månaders starkt tryck från oss i oppositionen som det äntligen kom ett uppvaknande från regeringen, och finansministern föreslog i tilläggsbudgeten den 15 april 2008 50 miljoner kronor i budgetförstärkning till tullen. Ett besked som vi socialdemokrater naturligtvis välkomnade fast det fortfarande är väldigt oklart hur pengarna kommer att användas och om den hotade tullverksamheten kommer att räddas. I november 2008 avslogs vår motion om tullverksamheten i Norrland av riksdagsmajoriteten. Vi upprepar därför i den här motionen några av de argument vi framförde i vår tidigare motion om tullen i oktober 2008.

Tullverket har två uppgifter, att hantera tullar, skatter och andra avgifter samt att upprätthålla ett effektivt gränsskydd för ett tryggt och säkert samhälle. Det finns två verksamhetsområden, dels effektiv handel, dels brottsbekämpning. Inom brottsbekämpningen styrs halva Sverige från Göteborg, nämligen den norra delen av Sverige, till ytan den största delen. Inom Sundsvall/Gävleområdet finns 29 hamnar varav 21 med tredjelandstrafik, ca 4 000 fartygsanlöp från utrikes ort. Sveriges tredje största containerhamn finns i Gävle, där ingen tullpersonal finns. Flygplats finns i Östersund, Sundsvall, Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik med chartertrafik från Turkiet, Bulgarien, Thailand och Spanien. Även Arvidsjaur behöver kontrolleras ibland. Ett stort antal gränsövergångar till Norge och Finland finns. Allt detta innebär att uppdraget för att bekämpa brott innehåller en rad arbetsuppgifter. Kontroller av fartyg och visitationer av anställda ombord, kontroller på flygplatser, spaningsverksamhet, gripanden, husrannsakingar i samband med tullbrottslighet, punktskattekontroller i hamnar och efter väg, kontroller på postterminaler för utrikespost och exportkontroll på bidragsgods – för att räkna upp några exempel.

Tullverket samverkar också med andra myndigheter som Kustbevakningen, Polisen, Åklagarmyndigheten, Skatteverket och Jordbruksverket. Ett stort antal beslag visar att det till och genom Norrland kommer mycket smuggelgods: narkotika, cigaretter och alkohol. Tillgången är god på cannabis, amfetamin, benzodiazepiner och GHB i Norrland och även på icke narkotikaklassade preparat som GBL och Tradolan. Till och med kat har hittats vid

Fel! Okänt namn på

tillslag i norr. Det ökande inslaget av trafficking gör att tullen behöver samverka mer med polisen för att hejda denna brottslighet och att ansvarsfördelningen mellan tull och polis bör ses över. Ett antal tillslag där tullens personal kan ana att de människor de hittar idag i lastbilar eller på annat sätt resulterar i att de får arbeta för att fördröja att fordonet lämnar tullområdet och invänta att polis kommer. Detta torde vara enklare i områden där polis finns, men i våra delar av landet saknas polisväsendet på många platser och att invänta hjälp från annan ort kan innebära en väntan på förstärkning från polis i timmar.

En grov uppskattning är att Tullverket tar ca 5–10 % av de varor som smugglas in i Sverige och 100–150 miljarder kronor/år undandras från staten i skatter och avgifter. Insmugglingen av narkotika och liknande preparat utsätter våra ungdomar för frestelser att prova på, med risk att hamna i ett livslångt beroende. De som därigenom fastnar i beroendet dras in i annan brottslighet för att finansiera sitt missbruk.

Personskyddet brister också vid mindre tullstationer. Personalen gör fler arbetsuppgifter och exempelvis den tid de är spanare har de inte tillgång till vapen. Några i personalen har blivit hotade både för egen del och även deras familjer. Detta har lett till ett antal uppsägningar på egen begäran, då ställningstagandet visat att yrket innebär för stor risk.

Samverkan från tullens sida sker även med näringslivet, och här skulle än mer kunna utvecklas för att få bukt med brotten. Information till företag, organisationer och allmänhet om narkotika, dopningsmedel och hälsofarliga varor ger resultat. Samarbete med Norge och Finland sker en gång per år i form av "Mittnorden". I vårt norra område ökar trafiken tack vare satsningar i Kiruna och vid gränsen till Finland och snart står vi inför att Barents hav blir ett attraktivt område för utvinning av bl.a. olja. Idag jobbar Tullverket anorlunda än tidigare då man nu vill öka träffprocenten och därmed göra fler och större beslag. Detta har inneburit bl.a. anställningsstopp och att tullskyddet i Norrland utarmas. Att undanröja brottslighet är inte bara att ta fast de smugglare som just nu utövar brott, utan till stor del även att avskräcka presumtiva smugglare genom att göra "sök" på långtradare och fartyg och därmed i avskräckande syfte sprida budskapet att "här är vi noga vid anlop till Sverige" är nödvändigt för att få ner brottsstatistiken. Effekten kommer att synas på lång sikt.

Vi är bestämda motståndare till en utarmning av de mindre tullstationerna i Sverige och ett helt "tullfritt" Norrland. Kampen mot organiserad brottslighet sågs vara en prioriterad fråga för regeringen, däri måste även Norrland inkluderas. Annars finns det en risk för att den organiserade brottsligheten använder det oönskade Norrland som inkörsport i Sverige för olika illegala varor. Det vore helt fel utveckling och till förfång för hela Sverige.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 29 september 2009

Åsa Lindestam (s)

Tommy Ternemar (s)

Eva Sonidsson (s)

Lars Lilja (s)

Anneli Särnblad (s)

Marie Nordén (s)

Lars U Granberg (s)